

	<h2 style="color: blue;">СИЛАБУС</h2> <h3 style="color: blue;">НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</h3> <h2 style="color: blue;">«ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ»</h2> <p>Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)</p> <p>Спеціальність: <u>051 Економіка</u></p> <p>Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u></p> <p>Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u></p> <p>Назва кафедри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>д.ф.е., ст. викл. Томашук Інна Вікторівна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p><u>Tomashuk.inna@ukr.net</u></p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічний потенціал аграрних формувань» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції -24 год.; практичні заняття - 18 год., самостійна робота - 78 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Ринкова трансформація економіки регіону».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Економіка проектування».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на отримання здобувачами знань та умінь з основ економіки, що сприятиме формуванню у здобувачів уміння орієнтування в системі економічних явищ, здійснення аналізу та узагальнення вивченого матеріалу, уміння аналізувати сучасний стан економічної діяльності та оцінювати перспективи його розвитку, правильно застосовувати здобуті знання в практичній діяльності. Також надати економічну освіту в галузі підприємництва, торгівлі із широким доступом до працевлаштування і подальшого навчання. Формування та розвиток загальних і професійних

компетентностей в галузі економіки та підприємництва, передбачаючи різні можливості зайнятості і кар'єри, що направлені на здобуття студентом економічних знань; подальшого професійного зростання.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічний потенціал аграрних формувань» є формування у майбутніх фахівців знань та вмінь, що створюють необхідне методологічне, організаційне та правове підґрунтя для здійснення фахової підготовки у галузі економіки, підприємництва торгівлі та біржової діяльності, що завбачує здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає відповідності програмним компетентностям.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення студентами дії економічних законів стосовно розвитку економіки, дослідження господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств, методів техніко-економічних обґрунтувань планових і проектних рішень, наукових основ і шляхів прискорення соціально-економічного розвитку підприємства, підвищення ефективності підприємства, капіталовкладень та нової техніки, шляхів підвищення ефективності використання трудових, матеріальних, природних, інформаційних і фінансових ресурсів. У студента формується здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральні компетентності - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

Програмні результати:

РН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства.	2	1	7
2	Тема 2. Формування потенціалу підприємства.	2	1	7
3	Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	2	2	6
4	Тема 4. Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства.	2	2	6
5	Тема 5. Методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства.	2	2	6
6	Тема 6. Теорії підприємств і основи підприємництва.	2	1	7
7	Тема 7. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.	2	1	7
8	Тема 8. Економічна результативність та ефективність діяльності аграрних підприємств	2	1	7
9	Тема 9. Ресурсний потенціал підприємства та його ефективність.	2	2	6
10	Тема 10. Науково-технічний прогрес та інтенсифікація виробництва	2	2	6
11	Тема 11. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.	2	2	4
12	Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.	2	1	7
Разом		24	18	78

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації тощо).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної

діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносить на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, написання тез, статті, есе, кейсу; підготовки кросвордів за темою не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	28	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	12	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, вирішення ситуаційних задач, вирішення задач, написати тези, статтю, есе, кейс; підготувати ребус, кросворд за темою)	28	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ, Moodle
Разом		78		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Економіка підприємства : підручник під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

2. Економіка підприємства. Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 426 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 166). ISBN 978-966-337-621-9
3. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства : навч. посібник. К. : Ліра К, 2013. 664 с.
4. Березін О.В., Бутенко Н.В. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Знання, 2011. 390 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства : навч. посібник. К. : Атака, 2010. 480 с.
6. Бондар Н.М. Економіка підприємства : навч. посібник. К. : Видавництво А.С.К., 2011. 400 с.
7. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
8. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-ге вид. Київ : Центр навчальної л-ри, 2010. 488 с.
9. Гончаров С.М. Тлумачний словник економіста : навч. посібник. К. : Центр навчальної л-ри, 2009. –268 с.
8. Горбонос Ф.В., Черєво Г.В. Економіка підприємств : підручник. К. : Центр навчальної л-ри, 2010. 463 с.
9. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посібник. К. : Центр навч. л-ри, 2010. 302 с.
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436–IV зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
11. Економіка підприємства: Підручник. За заг. ред. С.Ф. Покропивного. Вид. 2-ге, перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2000. 528 с. (або пізніші видання).
12. Економіка підприємства: Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник. За ред. С.Ф. Покропивного. К.: КНЕУ, 2005. 328 с.
13. Економіка підприємства: навч. посіб. для ВНЗ. За ред. Т.О. Примак. 5-те вид., перероб. і доп. Затверджено МОН. К. : Центр навчальної л-ри, 2012. 219 с.
14. Економіка підприємства : навч. посібник. За ред. А.В. Шегди. К. : Знання–Пресс, 2012. 431 с.
15. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник. П.Я. Попович. 3-те вид., перероб. і доп. Затверджено МОН. К. : ИНФРА, 2012. 630 с.
16. Організація і методика економічного аналізу : навч. посібник. Т.Д. Косова, П.М. Сухарєв, Л.О. Ващенко, та ін. ; за заг. ред. проф. Т.Д. Косової. К. : Центр навч. лі-ри, 2012. 528 с.
17. Податковий Кодекс України від 02.12.2012 р. № 2775 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

18. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. внз. К.: Каравела. 2004. 568 с.

Додаткова

1. Брояка А.А., Хаєцька О.П. Сучасний стан та тенденції інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств харчової промисловості. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики*. 2018. № 7. С. 53-64.

2. Брояка А.А. Аналіз основних макроекономічних індикаторів соціально-економічного розвитку України. *Проблеми економіки*. 2018. № 1 (35). С. 42-49.

3. Гончарук І.В., Старосуд В.І., Мулик Т.О. Фінансові результати сільськогосподарських підприємств: механізм формування та аналітична оцінка (на прикладі Ялтушківської дослідноселекційної станції ІБК І ЦБ НААН України). *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 3. С. 18-34.

4. Гончарук І.В., Томашук І.В. Державне регулювання розвитку ресурсного потенціалу сільських територій: загальні аспекти. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 4 (32). С. 19-30.

5. Дюк А.А. Формування організаційно-економічного потенціалу стратегічного розвитку підприємств за умов трансформаційних перетворень. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 26 Ч. 1 С. 139-144.

6. Коломієць Т.В. Роль інформаційних ресурсів у процесі формування інтелектуального капіталу підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 11. Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua/>

7. Паламаренко Я.В. Венчурне інвестування як орієнтир інноваційного розвитку підприємств АПК України. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 23. С. 60-68.

8. Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М. Капітальні інвестиції: нормативно-правове регулювання та облік. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики*. 2021. № 2. С. 166-181.

9. Podolianchuk O., Tomashuk I. Formation of financial results of activities of agricultural enterprises of Vinnitsa region [Формування фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств Вінницької області]. *The scientific heritage*. 2020. № 47. P. 7. P. 63-73.

10. Салькова І.Ю., Санцевич В.О. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Економіка та суспільство*. 2018. № 16. С. 790 – 794. Режим доступу: <http://msu.edu.ua/uk/ekonomika-ta-suspilstvo/>.

11. Tomashuk I.V., Tomashuk I.O. Enterprise development strategy: innovation and internal flexibility. [Стратегія розвитку підприємства: інновації та внутрішня гнучкість]. *Colloquium-journal*. 2021. № 3 (90). Vol. 4. P. 51-66.

12. Хаєцька О.П. Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва в Україні. *Економіка та управління АПК*. 2018. № 2. (140). С. 122-131.
13. Tomashuk I.V., Tomashuk Iv.O. Evaluation of efficiency of using resource potential of rural areas: methodological approach. [Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу сільських територій: методологічний підхід]. *Global trends and prospects of socio-economic development of Ukraine. [Світові тенденції та перспективи соціально-економічного розвитку України]. Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing. 2022. P. 319-348.
14. Tomashuk I.V. Functional content of reforming local authorities in the direction of increasing the efficiency of using the resource potential of rural areas. [Функціональний зміст реформування місцевих органів влади у напрямку підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу сільських територій]. *Economic and legal principles of economic growth in the post-crisis period: collective monograph.* / Pasichnyk Yu., Lyashenko V., Radchenko O., Sukach O. [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Yu. Pasichnyk]. Shioda GmbH, Steyr, Austria 2021. 290 p. [Економіко-правові засади економічного зростання у посткризовий період]. *Колект. монографія*. Австрія. 2021. С. 134-147.
15. Томашук І.В., Хаєцька О.П. Вплив аграрного сектору економіки на сталий розвиток сільських територій. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-1>

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.